

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

TÉMATY PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

TEORETICKÝ BLOK

TÉMA Č. 1	CO JE A CO NENÍ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T1_H1
TÉMA Č. 2	SVĚT PODLE ŽÁKŮ, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T2_H1
TÉMA Č. 3	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H1
	PŘÍMÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T3_H2
TÉMA Č. 4	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 1. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H1
	ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE, 2. HODINA	45 MINUT	SŠ_T4_H2
TÉMA Č. 5	JAK PROSADIT MYŠLENKU	45 MINUT	SŠ_T5_H1
TÉMA Č. 6	REKAPITULACE	45 MINUT	SŠ_T6_H1

PRAKTICKÝ BLOK

TÉMA Č. 7	ŠKOLA – KDO O ČEM ROZHODUJE	45 MINUT	SŠ_T7_H1
TÉMA Č. 8	ŠKOLA – KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT	45 MINUT	SŠ_T8_H1
TÉMA Č. 9	ŽÁCI: TOHLE CHCEME JINAK, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T9_H1+2
TÉMA Č. 10	TVOŘÍME VIZI, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T10_H1+2
TÉMA Č. 11	OD VIZE K PLÁNU, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T11_H1+2

PREZENTAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 12	JAK NÁŠ PROJEKT PROPAGOVAT, 1. + 2. HODINA	90 MINUT	SŠ_T12_H1+2
TÉMA Č. 13	PREZENTACE	45 MINUT	SŠ_T13_H1

EVALUAČNÍ BLOK

TÉMA Č. 14	EVALUAČNÍ SETKÁNÍ	45 MINUT	SŠ_T14_H1
-------------------	-------------------	----------	-----------

Časová dotace pro celý vzdělávací program: 20 vyučovacích hodin o délce 45 minut.

KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT

1. HODINA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

multikulturní
centrum
praha

HODNOTY

aktivity se snaží praktickou formou upozornit na potřebnost a potenciál participace na vybraných oblastech správy školy

POSTOJE

občanská uvědomělost – lektor zprostředkovává možnost realisticky posuzovat participativní roli žáka v oblasti správy školy

odpovědnost – je diskutována otázka odpovědnosti žáka za rozhodování v oblasti správy školy

sebedůvěra – je podporována iniciativa aktivně se zapojovat do vybraných oblastí správy školy

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE V TOMTO TÉMATU

DOVEDNOSTI

aktivní naslouchání – lektor vytváří podmínky pro sdílení názorů a postojů

ZNALOSTI A KRITICKÉ POROZUMĚNÍ

sobě samému – žákovi jsou kontextuálně představeny náležitosti spjaté s participací žáka na chodu školy

Zdroje:

Kompetence pro demokratickou kulturu [online],
URL: <http://www.obcanskevzdelavani.cz/publikace>.

Core Competencies in Civic Engagement [online],
URL: <https://www.merrimack.edu/live/files/160-core-competencies-in-civic-engagement>.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM:

ŽÁKOVSKÉ REVIEW ŠKOLY

(STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA)

TÉMA 8:

KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT

1. HODINA

CÍL HODINY

Žáci zmapují potenciál pro změnu v rozhodovacích kompetencích v prostředí své školy. O všem demokraticky diskutují a na závěr hodiny každý žák sám za sebe napíše, co by chtěl ve škole změnit.

POMŮCKY

- 3 Vennovy diagramy z předchozí hodiny
- Dokument SŠ_T8_H1 Průvodce metodikou
- Dokument SŠ_T8_H1 Co bych změnil
 - **NÁVOD NA TISK:** cca 7 kopií ve formátu A4 (pro běžnou třídu), rozstříhat podle označení, každý žák obdrží 1 proužek se třemi otázkami a o další si v případě potřeby může požádat.
- Dokument SŠ_T8 Pracovní list
 - **NÁVOD NA TISK:** 1 kopie ve formátu A4 pro každého žáka
- Lepící guma nebo magnetky
- Barevné fixy

FÁZE 1: REKAPITULACE PŘEDCHOZÍ HODINY

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Zrekapitulovat stávající kompetence k rozhodování na škole.

METODA:

Diskuse nad Vennovými diagramy

! TIP NA ÚVOD:

- Lektor neváhá žáky chválit za jakoukoliv reakci. Žáci se pak nebojí projevat.
- Zaměření a smysl programu – tj. orientace v demokratickém systému ČR a pochopení, jak prosadit vlastní zájmy – lektor s žáky opakuje v úvodu každé hodiny spolu s představením její specifické náplně.

! DOPORUČENÍ: LEKTOROVAT TÉMA Č. 7 A 8 VE DVOUHODINOVÉM BLOKU

Témata č. 7 a 8 je vhodnější provádět v rámci dvouhodinového bloku. Obě témata pracují se shodnými Vennovými diagramy – resp. téma č. 8 rozvíjí výstupy dosažené v průběhu tématu č. 7.

POSTUP:

1. Lektor se ptá žáků, o čem byla uplynulá hodina. Připomíná, že se žáci dozvěděli o příkladech úspěšného zapojení žáků do fungování některých škol v Čechách. Ptá se žáků, zda je něco z toho zaujalo, případně proč.
2. Lektor dále zrekapituluje stávající kompetence k rozhodování na škole dle Vennových diagramů vytvořených v průběhu minulé hodiny.

! POZNÁMKA:

Tuto fázi lektor provede pouze v případě, že mezi tématem 7 a 8 je delší časový odstup. Pokud na sebe obě hodiny přímo navazují, není rekapitulace nutná a lektor přistoupí rovnou k **fázi 2**.

3. Lektor rozdá žákům vytištěný dokument SŠ_T8 Pracovní list a vysvětlí jim, že mají k dispozici Pracovní list k tématu č. 8, který jim usnadní orientaci v programu. V něm najdou podněty k vlastním úvahám. Pracovní list si mohou vyplnit po skončení výuky, a připomenout si tak všechno, co v průběhu výuky zažili a vytvořili. Tento pracovní list je určen pro následující jednu vyučovací hodinu.

5 M

20 MIN

10 MIN

5 M

5 M

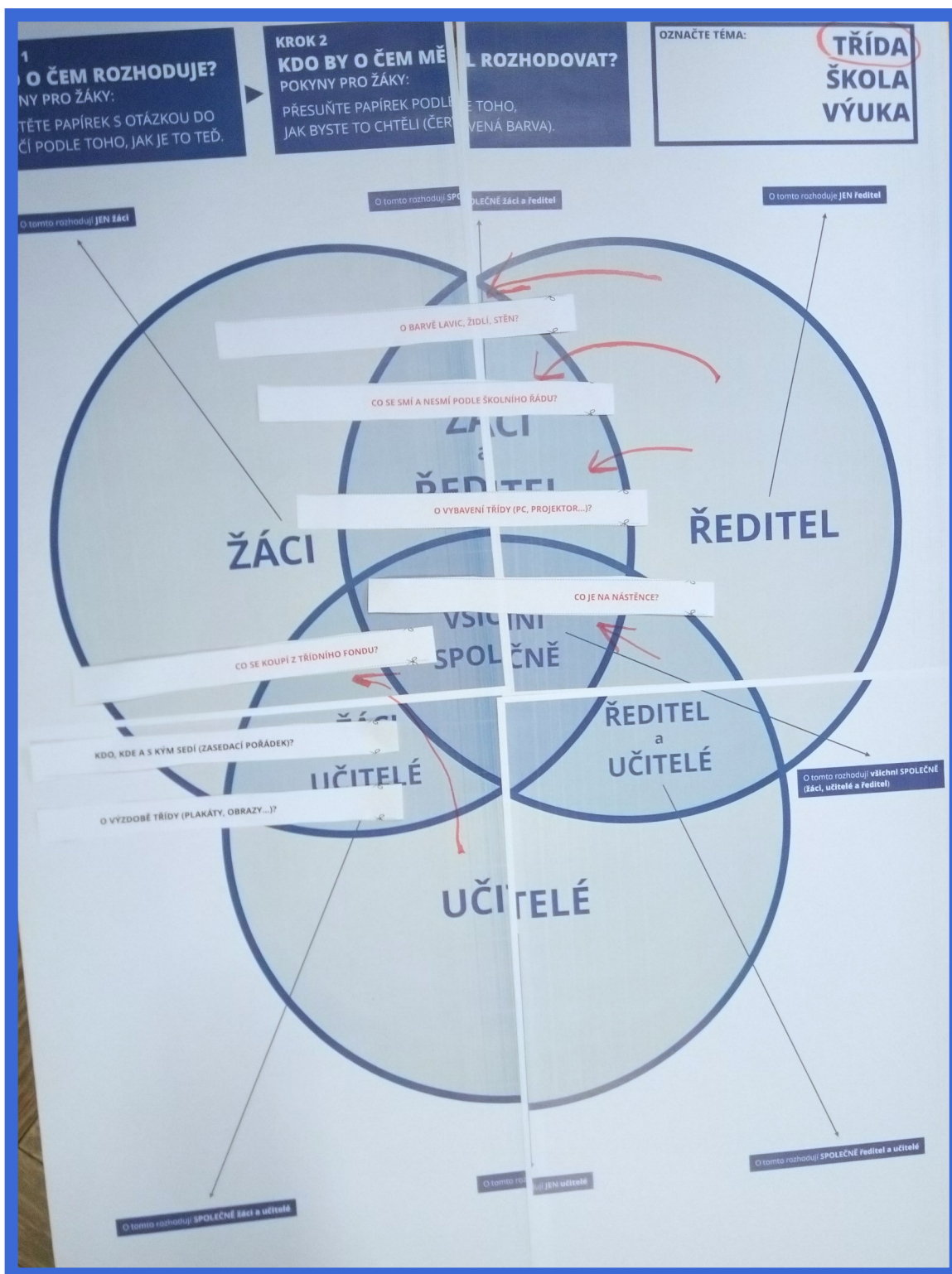

Foto: archiv MKC Praha.

FÁZE 2: KDO MÁ PODLE ŽÁKŮ O ČEM ROZHODOVAT?

DOBA TRVÁNÍ:

max. 20 minut

CÍL:

Zmapovat oblasti, kde žáci vnímají potenciál pro vlastní zapojení do rozhodování na škole.

METODA:

Práce s Vennovým diagramem

POSTUP:

1. Lektor představí dnešní práci: úkolem žáků bude promyslet, zda by o některých otázkách vylepených na **Vennových diagramech** z předchozí hodiny nechtěli rozhodovat sami.
2. Žáci pokračují ve skupinách ve stejném složení jako v předchozí hodině. Diskusi ve skupinách opět moderuje v každé skupině jeden žák.
3. Žáci jsou nyní vyzváni, ať si opět prohlédnou svůj **Vennův diagram**, který ve skupině vytvořili, a společně prodiskutují, jestli je takto nastavené rozhodování optimální. Odpovídají na otázky:
 - **Nebylo by přece jenom lepší (nebo pro žáky příjemnější), kdyby o některých otázkách mohli spolurozhodovat?**
 - **Které to jsou?**
4. Lektor vyzve mluvčí skupin, aby takové otázky přesunuli na **Vennově diagramu** do sféry rozhodování toho, kdo to má podle nich být. Otázku, kterou žáci přesunují, nalepí červenou barvou vzhůru a barevnou šipkou označí, odkud kam byl přesun proveden.

! DŮLEŽITÉ:

Je třeba, aby žáci k přesunům docházeli uvnitř svých skupin demokraticky, tj. na každém přesunu se musí většinově shodnout. Např. mluvčí skupiny dává ve skupině hlasovat otázku po otázce, zda by o tomto chtěli žáci rozhodovat.

5 M

20 MIN

10 MIN

5 M

5 M

FÁZE 3: PŘEDSTAVENÍ SKUPINOVÉ PRÁCE

DOBA TRVÁNÍ:

max. 10 minut

CÍL:

Představit potenciál pro žákovskou participaci a zdůvodnit jej.

METODA:

Prezentace před tabulí

POSTUP:

1. Lektor vylepí **Vennovy diagramy** na tabuli vedle sebe.
2. Mluvčí skupiny seznamuje třídu s navrženými přesuny (tj. věnuje se již jen červeným otázkám). Žáci diskutují a zdůvodní, proč tyto přesuny kompetencí navrhují.
3. Lektor se ke každé přesunuté (červené) otázce doptává na výhody a nevýhody (plusy a mínusy) těchto přesunů. Ptá se:
 - Proč je takový přesun dobrý (proč o tom mají rozhodovat žáci)?
 - Co tím kdo získá?
 - Nese takový přesun nějaká rizika?

Lektor tyto argumenty vepisuje heslovitě na **Vennův diagram** přímo k červeným otázkám. Argumenty + a – poslouží jako vodítko k prioritizaci témat později.

! TIP:

Pokud je málo času, lektor bod tři co nejvíce zkrátí (sepíše pouze 1 výhodu a 1 nevýhodu u každého přesunu).

5 M

20 MIN

10 MIN

5 M

5 M

CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)?	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)?	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?
židle	Něví se učit	nikreditní vyučování
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? Fréděné odpady, popelnice máme ve třídě jin bratři plastové by bylo lepší	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Obědy (alespoň jednou do týdne)	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? Musíme - nemáme žádnou hodinu
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? Barvu protože se mi melíbí	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Obědy	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? osmova
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? techniku	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? jídlo Protože jsou tam často dvěta dvaná jídla	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? Některé učeb. oblasti např. kminarologie
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? Ve třídě bych změnil rozložení předmětů abych seděl s těmi, kteří jsou podobní.	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Ve škole bych změnil některé předměty a asi bych je rozdělil, protože ty maláčky si mají nějaké předměty.	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? Ve škole bych změnil předmět náleži (některých) dětí.
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? Barva zdi, rozmístění nábytku Chce to veselší	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Přístup k žákům Nevytvářející	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? Změna výuky Radši přednáška o učivu než psaní
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? Lepší počítač, protože je moc pomalý	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Jídla, protože některá jídla jsou trochu nechutná	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)? Delší výuka
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? MAYANNA	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? Rozhodování o některých věcech protože mám hlad	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?
CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? techni	CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? židle	CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

Foto: archiv MKC Praha.

FÁZE 4: CO BYCH ZMĚNIL A PROČ

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Zmapovat potenciál pro změnu mimo témata zahrnutá do předchozí aktivity.

METODA:

Zjišťování pomocí otevřených otázek

POSTUP:

1. Každý žák dostane pruh papíru se třemi otázkami (dokument SŠ_T8_H1 Co bych změnil):
 - CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)?
 - CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)?
 - CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?
2. Lektor vyzve žáky, aby pod otázky napsali své odpovědi. Lektor žáky upozorní, že pokud je nic nenapadá, nemusejí odpovídat. Pokud je napadá více témat, mohou si vyžádat další otázky.
3. Až budou mít žáci hotovo, lektor odpovědi posbírá.

! TIP:

Pokud se z časových důvodů doplňkové mapování nepodaří realizovat v rámci hodiny, lektor žákům rozdá papírky s otázkami a požádá je, aby je vyplnili za domácí úkol a odevzdali následující den.

! DŮLEŽITÉ:

Lektor musí mít papírky od žáků sebrané a roztříděné pro následující hodinu, která je založena na další práci s nimi.

ÚKOL PRO LEKTORA: PŘÍPRAVA NA NÁSLEDUJÍCÍ TÉMA

Lektor mimo výuku rozstříhá proužky s otázkami a odpověďmi, tematicky příbuzné návrhy přiřadí k sobě, nalepí na flipchartový papír a pojmenuje. Lze očekávat, že vznikne cca 5–10 **tematických klastrů (okruhů)**.

Flipchartový papír s nalepenými **tematickými klastry** lektor použije pro prioritizaci v příští hodině. Podrobný návod k roztřídění je na začátku průvodce metodikou pro příští hodinu (dokument ZŠ_T8_H1+2 Průvodce metodikou).

FÁZE 5: REFLEXE

DOBA TRVÁNÍ:

max. 5 minut

CÍL:

Zmapovat představu žáků, jak bude program pokračovat.

METODA:

Diskuse

POSTUP:

1. Lektor s žáky diskutuje průběh hodiny. Klade dotazy typu:
 - Přemýšleli jste někdy nad otázkami, které jste dnes v aktivitách řešili?
 - Proč myslíte, že má smysl si takové otázky klást?
 - Co získají žáci tím, že si témata otázek nastaví po svém?
 - Co tím může získat škola?
 - Hrozí riziko, že se škola vymkne kontrole?
 - Co myslíte, že se teď s vašimi otázkami bude dít dál?
 - Co myslíte, že by se mělo udělat, aby se vaše přání naplnila?

5 M

20 MIN

10 MIN

5 M

5 M

CO BYCH ZMĚNIL

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

.....
 ✂ CO BYCH ZMĚNIL VE TŘÍDĚ (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE ŠKOLE (A PROČ)? CO BYCH ZMĚNIL VE VÝUCE (A PROČ)?

PRACOVNÍ LIST Č. 8:

KDO MÁ O ČEM ROZHODOVAT

Tentokrát jste se spolužáky a spolužačkami přemýšleli, co by se ve škole mohlo změnit a jestli by o některých otázkách mohl rozhodovat někdo jiný a zda byste vy jako žáci nemohli více mluvit do toho, co se vás přímo týká. Už jsi ty sám/sama o něčem podobném někdy přemýšlel/a? Čeho se to týkalo?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Myslíš, že změny v rozhodování, které jste ve vaší skupině navrhli, by mohly ve škole skutečně nastat? Proč myslíš, že ano/ne?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Myslíš si, že žáci by obecně měli více rozhodovat o tom, jak funguje škola nebo jak probíhá vyučování? Zkus svůj názor zdůvodnit. Představ si, že své argumenty předkládáš někomu, kdo s tebou nesouhlasí. Zkus ho přesvědčit!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

